Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

BARNAVÄNNEN

N:o 45 | 9 Nov. | Illustrerad Veckotidning för Söndagsskolan och Hemmet. Redaktör: J. B. GAUFFIN, Uppsala. | 22 årg. 1905

Josua vid Jordan.

Jos. 1: 1—11.

Huru ensam skulle ej Josua känna sig, då han ej längre hade sin faderlige vän vid sin sida. Han hade vant sig att se upp till Mose med ett barns hela förtroende. Än mer måste han känna behof af hjälp, då han nu skulle öfvertaga ledningen af Israels oroliga skaror. Då möter honom Herren med just den tröst, som han bäst behöfde: "Såsom jag har varit med Mose, så skall jag vara med dig, jag skall icke lämna eller öfvergifva dig". Detta var ett löfte, som gällde för alla strider och svårigheter på andra sidan Jordan. Josua fick dock en helig uppmaning att hålla Guds lag; "ty då skola dina vägar vara lyckosamma och då skall du hafva framgång." Därjämte fick han uppmuntran att vara frimodig och oförfärad, en uppmuntran som väl behöfdes i de förestående striderna.

Ja, behöfdes icke redan från början Herrens hjälp, då det gällde att komma öfver Jordan. Det vore lifsfarligt att söka begagna vadställena för att vid denna tid komma öfver floden. Men vi veta, huru härligt Herren hjälpte. Han lät Jordans vatten dela sig, så att floden genom Guds makt uppdämdes, till dess hela Israels skara kommit öfver till andra stranden. Detta under kunde man väl skönja från staden Jeriko, och det verkade såsom en förkunnelse: Gud är med Josua och hans folk.

Älskade vänner! Det har kanske kommit någon stund äfven i edert lif, då I känden er så värnlösa midt i världen. Kanske I icke längre hafven en huld moder att gå till med edra bekymmer, och det är ju ingen annan, som förstår er så väl som hon. Då kommer Herren äfven till eder med sitt löftesord: "Jag skall icke lämna eller öfvergifva dig". Då kommer också till eder hans uppmaning: "Låt icke Guds ord vara skildt från din mun, utan tänk på det dag och natt, så att du håller hvad som däri är skrifvet; ty då skola dina vägar vara lyckosamma, och då skall du hafva framgång."

Ja, äfven ett barn har sina strider att möta och sina fiender att bekämpa. Men det är också mycket att vinna. Du kan vinna seger öfver dig själf och visa självuppoffring gent emot andra. Du kan vinna seger öfver olydnadens synd, som mer än någon annan hindrar framgång i lifvet. Ett barn, som har Gud till ledsagare, blir genom honom också en segervinnare. Det går nämligen icke att i egen kraft öfvervinna gamla ovanor och försaka sig själf.

Så kom då, att genom Guds ord och genom Guds hjälp blifva en liten Josua, som troget efterföljer Herren. Kom att blifva lik David, som vågar sitt lif för att rädda ett lamm. Kom att framför allt blifva lik Jesus, som i sitt lif gifvit oss det fullkomligaste och bästa föredöme. Så skall du få erfara välsignelsen af löftet: *"Dina vägar skola blifva lyckosamma, och du skall hafva framgång"*.

Fr. E.

Doktor Barnardo och hans barnhem.

Med porträtt och flera teckningar.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

D:r Barnardos första lilla hem för värnlösa gossar hade byggts i tron på Herrens hjälp. Han ägde själf inga penningemedel, men han bad till Gud om att han skulle beveka de rike och mäktige att gifva af sitt öfverflöd, så att de fattiga små barnen skulle få kläder och föda, hem och vård och att många, många flera barn, både gossar och flickor, skulle kunna räddas undan synd och nöd, vanvård och lidanden.

Och Gud hörde hans bön. Det första hemmet bildades år 1866, och sedan dess hafva tillkommit ungefär tre hem för hvarje år. Vid den varmhjärtade och troskraftige mannens död uppgick antalet hem till omkring 100. Antalet barn, som i dessa hem erhålla föda och kläder, undervisning och utbildning, uppgår till 6,000 — säkerligen den största familj i hela vida världen. Antalet barn som under dessa 39 år blifvit upptagna i hemmen, uppgår till omkring 50,000.

Öfver ingången till gosshemmet i Stepney står med stora bokstäfver de nästan häpnadsväckande orden: *"Intet öfvergifvet barn vägras någonsin inträde här"*. Men detta är dock en sanning. Alla barn blifva fritt och genast intagna. Blinda, döfva, stumma och obotliga små krymplingar mottagas lika vänligt som andra öfvergifna barn och lämnas till de olika afdelningarnas vårdarinnor. Ej underligt, att d:r Barnardo fått det betecknande namnet: "Fadern till ingens barn".

Men det är ej nog med att barnen mottagas i d:r Barnardos hem. Han har sändt ut en stab af skickliga "sökare", som natt och dag ströfva genom gatorna i London och andra Englands storstäder för att uppsöka öfvergifna och värnlösa små. D:r Barnardo själf har gått i spetsen för dessa sökare, och det påminner så lifligt om Jesu Kristi egen verksamhet på jorden, om hvilken det heter: "Han gick omkring för att uppsöka och frälsa det förtappade".

Ett af de mest intressanta hemmen är

flickhemmet i Ilford, som ligger en timmes väg med tåget från London ute på landet. I en väldig park med sandgångar, buskgrupper, blommor och träd, springbrunnar och skuggiga bersåer ligga här och hvar små trefliga villor. Och man frågar sig ofrivilligt: "är detta hem för fattiga, värnlösa barn?" Ja, här är verkligen ett af Barnardos hem för flickor. Här bo i de vackra villorna 12 till 16 flickor med en "mamma" som sköter om den lilla skaran, naturligtvis med nödig hjälp af tjänarinnor.

I barnhemmets kyrka i Ilford.

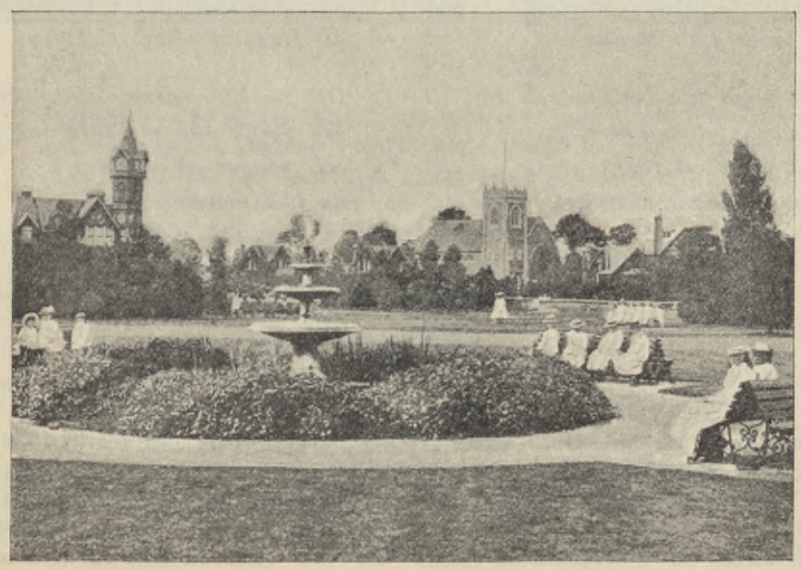

Från Barnhemmet i Ilford.

Och för att hemmet skall vara så likt som möjligt ett verkligt hem, så äro flickorna i alla möjliga åldrar, ända upp till 16 år.

Här finnas naturligtvis skolor för de barn, som äro i skolåldern, skolor icke blott för att lära barnen läsa, utan ock för att lära en flicka allt hon behöfver kunna för att själf kunna sköta om ett hushåll, vare sig såsom tjänarinna eller husmoder.

På samma sätt är det inrättadt i gossarnes hem. De få icke blott lära sig läsa utan jämväl att arbeta i skilda yrken och handtverk ända till trädgårdsskötsel och jordbruk.

Omkostnaderna för alla dessa hem uppgå till den oerhörda summan af omkring 3,000,000 kronor årligen och för alla de gångna åren till öfver 50,000,000 kronor. Och allt kommer det genom frivilliga gåfvor, såsom genom ett Guds under.

D:r Barnardo har under de snart 40 år han stått i spetsen för denna verksamhet räddat tiotusentals barn från nöd och undergång och skänkt åt samhället en hel här af nyttiga, kunniga och goda medlemmar. Välsignelse öfver en sådan mans lifsgärning! Han har nu gått för att få sin lön af den store, himmelske barnavännen.

J. B. G.

Mormors födelsedag.

Med teckning.

I dag blir mormor sjutti' år!
Hon är så god, har snöhvitt hår
och milda ögon klara,
vår lilla mormor rara.

Hon hjärta har just för oss små,
vår sorg hon väl förstår sig på,
och när vi tyst oss sätta,
hon sagor plä'r berätta.

Och sjunga kan hon, må du tro,
och därför uti mormors bo
vi alltid ha' så roligt
och muntert och förtroligt.

Och när ibland vi dansa kring
uti en glad och lustig ring,
hon till vår skara skickar
så goda, varma blickar.

Om henne rätt jag då förstått,
hon önskar oss så mycket godt,
men först att Gud vill gifva
att Hans vi städs' förblifva.

Och nu blir mormor sjutti' år,
och därför här en skara står,
och sjunger till din ära,
du lilla mormor kära!

Ella.

Svenska bilder.

I Jokkmokk.

Med flera teckningar.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Från Kirtik gick förr landsvägen nästan rätt i söder till Luleälfven vid Storbacken, där färjställe fanns. Numera går en alldeles ny landsväg från Kirtik till Porsi, där en ståtlig bro i vackra spann går öfver älfven strax ofvanom de vackra Porsi-forsarna.

Den nya landsvägen går genom en präktig skog af barr och björk, förbi en och annan lappby eller hela vägen tämligen jämnt. Men då Murjèk ligger 241 meter öfver hafvet och Porsi knappast 70, så har det varit en icke så liten ingeniörsbragd att komma utför åsarna och ned till

MORMORS FÖDELSEDAG.

själfva älfstranden. Det var en högst intressant färd utför denna kilometer långa backe, som i jämn lutning bar nedåt i otaliga kurfvor med här och hvar de ståtligaste utsikter öfver älfdalen. Plötsligt måste jag hålla in hästen. Genom en öppning i skogen syntes i hela dess bredd Luleälfvens väldiga vattenmassa under oss och på motsatta stranden rullade i vilda, mjölkhvita brusande kaskader Lilla Luleälfvens hela vattenmängd ned i systerälfven. Hvad den taflan skulle taga sig ut i solljus! Nu måste vi i hällregn försöka lägga in färgerna i den sällsynt vackra taflan och så — skynda ned till Porsi by.

Det var i fjällflodens tid vi kommo ned till Stora Luleälf. Under den heta sommarsolen, som lyser nästan hela dygnet, börja snödrifvor och is smälta på fjällarna. Då börja alla fjällbäckar att bli öfverfulla af vatten, sjöar och vattensamlingar att stiga högt och afbörda sig sin stora vattenmängd i älfvarna. Dessa blifva då öfverfulla af vatten under en tid, dess fall och forsar blifva ståtligare än eljes. Det är detta som kallas "fjällfloden" i motsats till vårfloden. Under förliden sommar var värmen i Norrbotten större och långvarigare än under många föregående år, därför blef också fjällfloden rikligare än den varit på tjugo somrar. Vid Porsi var älfven bred och väldig. Ängar och lid stodo under vatten, till och med strandpartier med barrskog på.

Porsi är en tämligen stor by med präktiga bondgårdar och välbyggda boningshus. I synnerhet hade mitt värdfolk det på allt sätt komfortabelt, och husets dotter, som förestod hushållet, skötte om oss, våta resenärer, på det allra bästa sätt, och vi ha hennes omsorger om oss i tacksamt minne.

I en furudunge på den höga älfstranden ligger missionshuset, som äfven inrymmer predikantbostad. Här var möte utlyst på kvällen och trots regn och rusk var den lilla lokalen alldeles full med folk, äfven

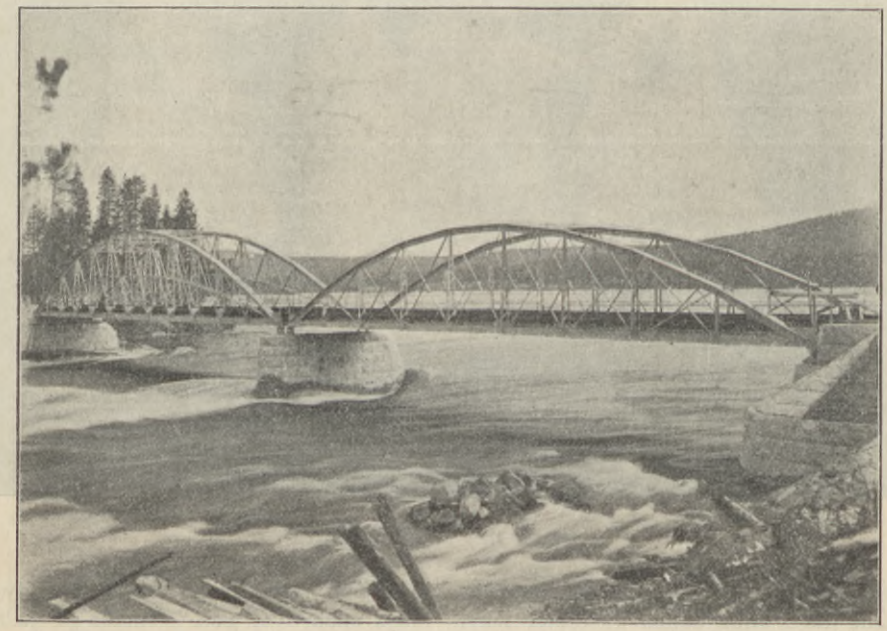

Bron och forsen vid Porsi.

många af söndagsskolans barn voro med, och ehuru våra föredrag icke voro afpassade särskildt för dem, följde de hela tiden med och sågo på oss så trohjärtadt med sina klara barnaögon. Men det är ju så med Jesu Kristi evangelium, att det passar för alla människor, både små och stora.

Till följd af regnet kunde vi icke företaga några utfärder i trakten, som lär äga godt om ställen med storslagna utsikter. Höskörden var ännu ej afslutad, knappast börjad, och det frodiga, meterhöga gräset hade lagt sig under dagens regn. Rågen var fullt mogen och väntade på vackert väder och skördemannens lie.

Följande dag skulle färden fortsättas dels med båt till Porsiforsarna, dels till fots förbi dem och så vidare med rodd till byn Storsand och Edefors utefter den strida, bräddfulla älfven. Regnet strömmade hela natten och äfven följande morgon var regndiger. Vi beslöto oss dock för att fullfölja vår resplan trots regnet. Vår värd Nilsson rodde oss till Porsi-bron, där vi besågo den vilda forsen och den vackra brobyggnaden, som ännu ej var invigd och öppnad för körtrafik. Och så skulle vi då fortsätta vår färd till fots en half mil genom skogen på Luleälfvens östra strand förbi de vilda forsarna, som på denna sträcka rulla sin väldiga vattenmassa utför i ständigt skummande och dansande hvirflar med en fallhöjd af 25 meter. För industriella anläggningar skulle ur detta fall kunna uttagas 60,000 hästkrafter vid lågvatten, nu var vattenkraften minst fyra gånger så stor.

(Forts.)

Ett solens barn.

Af *Alcock*.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

"Säg dem som skickat eder", sade han allvarsamt till budbärarne, "att vi icke ämna döda dem för att hämnas förlusten af de våra, utan att vi vilja lära dem fredens värf och uppfostra dem till fria, lyckliga människor."

Då underkastade sig alla godvilligt Inka, och — men gossen har verkligen somnat", afbröt Manco leende sig själf.

Ollontay sof godt och utan drömmar vid vännens sida och med sitt hufvud lutadt mot hans axel.

IV.

Timme efter timme gick, och alltjämt satt Manco orörlig såsom en bronsstaty med den sofvande gossen i sina armar. Såsom ett äkta barn af sin stam aktade han hvarken på skogens djupa, dystra enslighet eller på kölden och trötthet, ty sådant måste indianerna tidigt lära sig fördraga. Men slutligen slötos likväl de tunga ögonlocken, och hans sinnen började domna. Då for han plötsligt upp med en öfverväldigande känsla af förfäran. Någon fara, någonting fruktansvärdt måste finnas i närheten. Med fullkomlig sinnesnärvaro lyfte han upp sitt hufvud och såg sig omkring. Månen hade gått ned, och djupt, ogenomträngligt mörker rådde under träden. Men genom detta mörker lyste ett par glödande ögon emot honom.

Dessa ögon tillhörde tigern från Peru, jaguaren, den starkaste och grymmaste af sitt släkte. Knappt ett stenkast ifrån ynglingen stod odjuret.

"Ollontay, vakna!" hviskade Manco och skakade honom försiktigt.

Sedan tog han den yrvakne, halft sofvande gossen och lyfte upp honom på nedersta grenen af det träd, under hvilket de hade hvilat.

"Har du fått tag om grenen, så håll fast honom", hviskade han sakta. "Tillslut ögonen och rör dig icke, förrän jag ropar på dig — eller till dess morgonen gryr och Ynty strålar på himmelen."

Indianerna äro utomordentligt viga och från barndomen vana att klättra.

Ollontays blinda förtroende till sin vän bjöd honom att lyda, innan han riktigt visste hvarom frågan var. Allt närmare kommo de lysande ögonen, men intet ljud afbröt nattens högtidliga stillhet. Rofdjuret smög sig framåt sakta, ljudlöst som en katt. Hvarken gräs eller stenar rörde sig under hans mjuka tassar.

Kom jaguaren aningslöst vägen fram eller hade han märkt de båda människobarnen? Huru skulle väl dessa kunna undkomma hans skarpa väderkorn?

Manco skulle gärna velat anropa sin stams skyddsgud om hjälp, men Ynty hade gömt sitt ansikte — han kunde väl nu ej höra honom.

"Store Gud, skapare af alla ting, äfven den härliga solen!" ropade han då i sitt hjärtas ångest, "förbarma dig och hjälp oss ut ur nöden!" Därpå drog han sin knif ur slidan och störtade med ett vildt stridsrop fram mot den sig alltjämt närmande fienden.

Måste han dö, så skulle det åtminstone ske i blodig kamp och med ära.

Ett fruktansvärdt rytande, som trängde genom märg och ben, följde såsom svar.

De glödande ögonen veko plötsligt undan, och nu hördes ett nytt rytande, men på längre afstånd.

Mancos stridsrop hade verkligen förskräckt tigern. Det händer någon gång, att de väldiga rofdjuren vid ett plötsligt angrepp fattas af en häftig förskräckelse och i vild flykt ila bort från det offer, som de redan utsett till byte. —

Några minuter senare knäböjde Ollontay gråtande vid Mancos fötter, medan solen i all sin härlighet höjde sig öfver bergstopparna och insvepte hela jorden i sin strålkrets.

"Du har räddat mitt lif", hviskade den lille gossen.

"Gud har hulpit oss båda", sade Manco rörd. (Forts).

Bibelläsning

eller hvad står det i nästa söndags text?

Veckan 13—19 Okt. 1905.

M. 13. Jos. 5: 13—6: 1—5. *Josua och Israel vid Jeriko.*
T. 14. v. 13. *Herren uppenbarar sig för Josua vid Jeriko.*
O. 15. v. 14—15. *Josua tillbeder inför Herren.*
T. 16. v. 1. *Jerikos invånare frukta för Israel.*
F. 17. v. 2—4. *Herren förordnar om Jerikos intagande,*
L. 18. v. 5. *han lofvar att Jerikos murar skola falla.*
S. 19. Ebr. 11: 31. *Trons kraft.*

Söndagsskoltext för den 19 Nov.

Jos. 5: 13—6: 1—5.

Minnesvers: 5 Mos. 1: 30 a. Herren, eder Gud, som går framför eder, skall själf strida för eder.

Till lärare och föräldrar!

Snart kommer nu *julen* och klappar på dörrarna till Sveriges många tusen hem. Den minnesrika högtiden kommer ju för att bringa glädje och frid till oss alla, men den är glädjens högtid särskildt för våra barn. Och vi äldre göra ju allt för att värdigt fira den kära julen. Vi feja våra hem och pryda dem det bästa vi förmå med ljus och gran för att göra glädjen stor och stämningen rik och för att kunna hålla kvar denna julens stämning i kommande kulna vinterdagar. En liten hjälp härutinnan för lärare och föräldrar vill Barnavännens julnummer vara — barnens egen, vackra jultidning

KRING GRANEN OCH BRASAN,

som till julen 1905 utkommer med sin **sjuttonde årgång.** Med sitt goda innehåll och sin alltigenom fina och konstnärliga utstyrsel tro vi fullt och fast, att tidskriften skall utgöra ett verkligt tillskott i barnens och de ungas julglädje. Därför vända vi oss till lärare och lärarinnor, föräldrar och barnavänner med en vördsam anhållan om Eder medverkan att sprida **Kring Granen och Brasan** till Sveriges många tusende hem.

Kring Granen och Brasan 1905 innehåller:

1. **Jul i sång och glädje.** Ny titel — akvarell af fru Jenny Nyström-Stoopendaal.
2. **Frid på jorden.** Af J. B. Gauffin med teckning af fru Jenny Nyström-Stoopendaal.
3. **Ett möte.** Af J., Cornelia Levetzow, med 3 illustrationer och 1 akvarell af Elsa Hagström.
4. **Det okända härliga landet.** Af Elin Thorsell med helsidesakvarell af Gunnar Widholm.
5. **Vallare-Per och Prinsessan.** Af Elin Thorsell med helsidesakvarell af Gunnar Widholm.
6. **Lilla Signe.** Af fru Anna H—m Preinitz. Med illustration af Anne Ch. Sjöberg.
7. **Lill-Heikis beskyddare.** Berättelse af Anna Gauffin. Med teckningar af Jenny Nyström-Stoopendaal.
8. **Andakt.** Af Ella Beskow med helsidesteckning.
9. **Solsken.** Af Einar Gauffin. Helsidesakvarell af Jenny Nyström-Stoopendaal.
10. **Gåsatösa.** Af Malin Maartman. Helsidesakvarell.
11. **Bref från Farbror Barnavän.** Med vignett.
12. **"Och lillan skall med."** Af Anna H—m Preinitz med helsidesakvarell af fru Jenny Nyström-Stoopendaal.

KRING GRANEN OCH BRASAN

innehåller 6 helsidesakvareller och en ytterst fin helsidesteckning samt en hel mängd andra vackra illustrationer. Tryckes å fint papper i **16 stora sidor.**

PRISET ÄR 25 ÖRE EX.

Till **Herrar Bokhandlare, lärare och lärarinnor** samt öfriga kommissionärer lämnas den i ett för allt mot **40 proc. rabatt eller**

15 öre ex. netto

då minst 10 ex. tagas under en adress direkt från förlaget, **Barnavännens expedition, Uppsala.** Det **bästa** och **billigaste** samt **enklaste** sättet är att genom **postanvisning** rekvirera tidningen. Följer ej betalning med rekvisitionen, uttages den genom **järnvägsefterkraf** eller **postförskott.**

Rekvirera fortast möjligt och uppgif tydlig adress!

Uppsala i Oktober 1905.

Redaktionen af Barnavännen.

UPPSALA 1905. K. W. APPELBERGS BOKTRYCKERI.